

Antwoorden Reader Nederlands

Les 1: werkwoordspelling

Oefening 1

Persoonsvorm

1. De gehate voorzitter was zeer goed ontwikkeld.
2. Het volgen van een studie wordt altijd gezien als een investering.
3. De bevrijde gevangenen waren zeer vermagerd.
4. De werkloosheid in de eurozone is opnieuw gestegen.
5. Richtte hij zijn kamer toen ook al zo waardeloos in?
6. Vanuit een hinderlaag keek hij naar haar.
7. Een verlopen paspoort is ongeldig.
8. De Nederlandse Spoorwegen gaat de uitgevallen treinen vervangen.
9. De verwachtingen rondom dit advies waren hooggespannen.
10. Bakelants heeft zondag de tweede etappe in de Tour de France op zijn naam geschreven.
11. De bezuinigingen van het kabinet op de langdurige zorg zouden de belangrijkste oorzaak zijn.
12. De Nationale Politie wil niet spreken van een trend.

Oefening 2

Persoonsvorm

Carola van Dijk werkt bij de mediatheek op locatie Kralingse Zoom. Een passie voor literatuuronderzoek en de wens de vaardigheden die dat meebrengt ook voor anderen toegankelijk te maken leidden tot haar blog over informatievaardigheid, dat dankbaar wordt gebruikt door docenten en studenten. En niet alleen bij onze hogeschool.

Waarom is het zo belangrijk dat je goed informatie kunt zoeken?

"Een van de voornaamste taken van de mediatheek is het ondersteunen van studenten die een scriptie schrijven of een ander onderzoek doen. Voordat ik bij Hogeschool Rotterdam kwam werken was ik enige tijd lid van een examencommissie bij InHolland. Daar zag ik heel veel scripties voorbijkomen. In iedere scriptie zit een onderdeel waarin de student motiveert hoe hij het onderzoek heeft opgebouwd, welke bronnen hij heeft gebruikt. Dat onderdeel ben ik steeds interessanter gaan vinden.

Heeft de student de beste bronnen gevonden of mist hij net de crux doordat hij of zij niet de beschikking had over de informatie die het meest up-to-date is, die de materie het beste onderbouwt? Ik begeleidde laatst een student die een scriptie schreef over de AVG. Hij gaf aan er heel weinig over te kunnen vinden. Dat kan kloppen, want die wet bestaat nog maar net. Ik adviseer hem dan bijvoorbeeld om te zoeken op 'persoonsgegevensbescherming'. De algemene term leverde in dit geval meer informatie op dan de specifieke. In dit soort kleine dingen kan het hem zitten."

Dit is een deel van het interview met Carola op hoedoeijidat.hr.nl (juni 2019). Je kunt haar blog vinden op infovablog.wordpress.com.

Oefening 3

Tegenwoordige tijd

1. De laatste jaren **wordt** het park achtervolgd door schandalen.
2. Merkel **gaat** verhaal halen bij Obama over het Amerikaanse spionageprogramma.
3. Het **heeft** geen zin om een inenting met het vaccin tegen mazelen te verplichten.
4. De stijging in WW-uitkeringen **betekent** ook dat de uitkeringslasten toenemen.
5. Vooralsnog **houdt** het leger zich nog afzijdig.
6. Ik **vind** de straf niet in verhouding staan tot de omvang van de fraude.
7. **Handhaaft** hij nog steeds zijn standpunt?
8. **Vindt** de burgemeester het een goed idee?
9. Nog altijd **heeft** de Tourdirectie geen smartengeld betaald.
10. Het **betreft** huishoudelijke zorg.
11. Met een bloedonderzoek **wordt** nagegaan of zij ziek zijn.
12. Een nieuwe schatting **suggereert** een veel hoger aantal.

Oefening 4

Verleden tijd

1. Vanochtend **werd** het hele gebouw ontruimd.
2. De meerderheid **stemde** in met het voorstel.
3. Volgens de Hoge Raad **wisten** de gemeente en justitie dat de coffeeshop de regels overtrad.
4. Niemand **hoefde** deze keer de cel in.
5. De brief **werd** al in september vorig jaar verstuurd.
6. Tientallen motorrijders **waren** naar Straatsburg gekomen om te protesteren.
7. Dijsselbloem **meldde** dat er in augustus misschien meer ruimte is om geld vrij te maken.
8. De organisaties **baseerden** hun rapport op verschillende bronnen.
9. De politie **zette** diverse wegen rond Hengelo af.
10. In zijn laatste programma **strooide** Maarten van Roozendaal met statistische gegevens.
11. Op vakantie in Thailand **luisterde** Johan naar het welkomstpraatje van de hotelmanager.
12. Ik **verwachtte** niet zo snel iets baanbrekends te ervaren.

Oefening 5

Voltooid deelwoord

1. Dat heeft de minister gisteren **gezegd**.
2. Hij had veel geld met zijn zaak **verdiend**.
3. Een van de eerste films ooit werd **gemaakt** door de gebroeders Lumière.
4. GreenEdge heeft de ploegentijdrit in de Tour de France **gewonnen**.
5. De onbepaalde aftrek wordt **ingedamd** volgens de premier.
6. Hij werd zondag **gearresteerd** in opdracht van de politie.
7. Het aantal werklozen is de afgelopen maand sterk **gedaald**.
8. De behoefte aan geld is zo groot dat er meer **gewerkt** wordt dan wettelijk is toegestaan.
9. Een groep kinderen is uren **vastgehouden** in een speeltuin.
10. Er gebeurde precies wat hij had **gevreesd**.
11. Hij is al **verhuisd** voor de crisis.
12. De frauderende studenten werden **geschorst**.

Oefening 6

Onvoltooid deelwoord

1. **Bibberend** schaatsen de kinderen richting de koek-en-zopietent om zich op te warmen aan een lekkere chocomel.
2. **Kruipend** over de grond, duwde de baby het kleine autootje voor zich uit.
3. Niets **vermoedend** liep de student **rokend** de rookvrije zone van Hogeschool Rotterdam in.
4. **Kijkend** op zijn smartwatch, realiseerde de student zich opeens dat hij te laat was voor zijn eerste college.
5. De klimaatstakers merkten dat zij **demonstrerend** minder positieve media-aandacht kregen dan ze hadden gehoopt.
6. **Racend** over de snelweg, had de snelheidsduivel niet in de gaten dat hij al meerdere keren was geflitst.
7. Op **fluisterende** toon probeerde de student de antwoorden van het tentamen door te geven aan de rest van de klas.
8. Al **liggende** in bed las ik in één ruk de laatste hoofdstukken van het nieuwste boek van Rutger Bregman uit.
9. De puber ruimde na een fikse ruzie met zijn moeder **mopperend** zijn kamer op.
10. 'Zij zijn **ziende** blind', zegt mijn grootvader al jaren over mensen die de klimaatproblematiek ontkennen.

Oefening 7

Werkwoord als bijvoeglijk naamwoord

1. Het **gestrande** schip ligt nu al een paar maanden aan de kust van Italië.
2. De kersverse weduwnaar durfde de nog **gesloten** envelop niet te openen.
3. De pas **geverfde** muren waren nu al beklad door de peuter van het jonge stel.
4. Ik kan het best **verkochte** boek van 2019 aan iedereen aanraden.
5. Mijn broertje heeft nog maandenlang een crush gehad op de dokter die zijn **gekneusde** enkel heeft verbonden.

6. De **voetballende** vrouw wordt als topsporter gelukkig steeds beter betaald.
7. De zojuist **gestofzuigde** kamer werd al gauw besmeurd door **rondrennende** kinderen met modder onder hun schoenen.
8. De **afgekeurde** toneelvoorstelling ging alsnog in première.
9. Hij kan nog steeds niet geloven dat zijn **kwijtgeraakte** teckel ongedeed is teruggevonden langs de provinciale weg.
10. De **gezwommen** afstand van Maarten van der Weijden is beslist respectabel te noemen.

Oefening 8

Alle werkwoordsvormen door elkaar

Ad-studenten met 'potentieel miljoenenbedrijf'

De eerste lichting 'excellente studenten' van de associate degrees (Ad's) 1. levert gelijk succes op. Studenten hebben een product 2. bedacht dat windenergie goedkoper 3. kan maken.

Ze 4. **begonnen** in augustus aan het Excellentieprogramma van de Rotterdam Academy, Roy, Yesi, Mariam, Charissa en Jochem, zonder ook maar een flauw idee te hebben waar het heen 5. **moest**. Een bedrijf opzetten, ja, maar... waarmee? 'De docent 6. **zei**: er zijn geen kaders, jullie moeten het zelf uitzoeken', 7. **vertelt** Charissa.

Boutspanningsmeter

Jochem, die de Ad Engineering 8. **volgt**, had nog wel een idee: een autonome boutspanningsmeter. Sorry? Ja. Heen en weer 9. **lopend** voor het bord, legt Jochem het uit. Als je een bout 10. **aandraait**, komt er spanning op te staan en die kun je meten. Normaal 11. **gebruik** je daar apparatuur voor van duizenden euro's, maar het kan dus ook voor een paar tientjes. Dat 12. **heeft** Jochem een jaar eerder op school 13. **uitgedokterd**. Voor dat geld kun je die meter gewoon op de bout laten zitten en de spanning op afstand uitlezen. De autonome boutspanningsmeter 14. **meet** de eigen frequentie van de bout. Eerst als de bout nog niet 15. **aangedraaid** is, daarna als ie goed op spanning 16. **staat**. Daarna permanent, draadloos via het www.

Dat 17. **is** vooral handig voor windmolens. Daar moet je normaal met een boot of helikopter naartoe (met twee monteurs, voor de veiligheid) om de spanning te controleren en eventueel een bout aan te draaien. Anders 18. **flikkert** die molen **om**.

'Jaarlijks moeten 19. **gespecialiseerde** monteurs steekproefsgewijs een aantal bouten controleren', legt Jochem uit. 'Als tien procent of meer van de bouten niet goed op spanning 20. **staat**, moeten alle bouten in een windmolen aangedraaid worden. Dat kunnen er tientallen zijn, alleen al in de fundering, en nog veel meer op andere plekken in de molen. Met onze meter kun je alle bouten permanent meten. En als we dat een tijdje gedaan hebben, kunnen we de 21. **opgehaalde** data gebruiken om betere voorspellingen te maken.'

Octrooi

De studenten zijn met hun bedrijf een joint venture 22. **aangegaan** met een bedrijf uit Dordrecht, International Test Solutions, dat is 23. **gespecialiseerd** het onderzoeken van materialen met ultrasoon geluid, magnetische velden en andere meettechnieken. Hun 24. **aangevraagde** octrooi op hun vondst is inmiddels 25. **goedgekeurd**.

Als de onderhoudskosten van windmolens dankzij de autonome boutspanningsmeter omlaaggaan, 26. **stijgen** de financiële rendementen op windmolenenergie, 27. **hoopt** Jochem. 'Dat 28. **betekent** meer groene energie. 29. **Hebben** we toch een bijdrage 30. **geleverd** aan een duurzame toekomst.'

Naar: profielen.hr.nl (mei 2019)

Les 2: werkwoordspelling

2.1 Diagnostische toets 'Spelling van werkwoorden'

Verslaafden

Zes jaar nadat **(1) omvallende/omgevallen** banken op een haar na de wereldeconomie deden instorten, **(2) kwam** gisteren in Engeland de zware Commission on Banking Standards met haar eindrapport. Het meest **(3) opvallende** voorstel was om roekeloze bankiers voortaan gevangenisstraf te geven. Iedereen zei: 'Jeetje, wat een goed idee.'

Als het zes jaar **(4) duurt** voordat politici zoiets voorstellen, kun je je een beetje voorstellen hoe het met de rest van de hervormingen staat. De financiële crisis was een systeemcrisis, in de zin dat iedereen met een rol in dat systeem in meer of mindere mate heeft **(5) gefaald**. Dit maakt het erg moeilijk om over verantwoordelijkheid te praten. Iedereen heeft een beetje schuld en dus niemand.

Maar er **(6) lijkt** een dieper probleem te zijn. Wanneer het **(7) gaat** om de financiële sector doen Westerse landen denken aan een junkie of alcoholist. Er is een enorm probleem, maar de verslaafde doet er alles aan om dat probleem niet te hoeven zien.

Tot 2008 was er pure ontkenning. Dat ging niet meer na de instorting van Lehman Brothers in september 2008 en dus kwam de fase van woede. Bankiers werden publiekelijk **(8) vernederd** door politici, er werden ridderonderscheidingen **(9) ingetrokken** en hier en daar werd zelfs een bonus **(10) teruggehaald**. Intussen bleven de schandalen komen en zo **(11) belandden** we in de fase waarin we nu zitten: *onderhandelen*. De verslaafde wil nog altijd niet zien dat er radicale verandering nodig is en zegt: als ik nu alleen na negen uur **(12) drink?** Of alleen op oneven data?

De Commission on Banking standards **(13) schreef** een immens rapport (ze hadden zelfs tijd om mij te horen) maar in haar conclusies zie je de verslaafde druk onderhandelen. Oké, er moet iets veranderen, maar niet echt. Weet je wat we doen: we maken bankiers persoonlijk aansprakelijk. Dan letten ze beter op en **(14) is** het probleem voorbij.

We **(15) zagen** eerder hetzelfde met een financiële transactie tax, een bonus cap, het 'ringfencen' of scheiden van zaken- en gewone banken enzoverder. De politieke klasse **(16) vuurt** al zes jaar maatregelen op de sector af die de symptomen aanpakken maar de dysfunctionele kern intact laten.

Wat is er dysfunctioneel? Ten eerste zijn banken *too big to manage* **(17) geworden**. Banken hebben balansen van meer dan duizend miljard dollar en tienduizenden werknemers die 24 uur per dag in zes continenten miljoenen transacties verwerken. De producten waarin de bank **(18) handelt** verschillen onderling enorm, zijn vaak extreem complex en ook vaak bewust ondoorzichtig; bankiers willen niet dat hun rivalen binnen of buiten de bank hun product kopiëren en geven dus zo min mogelijk informatie prijs.

Dan vormen de megabanken een de facto kartel waardoor ze de markt kunnen verdelen en enorme winsten boeken. Die winsten gaan weer voor een deel naar maatregelen waarmee ze hun kartel in stand houden; vette baantjes voor ex-politici, lobbyen, sponsoring of PR. Aangezien de megabanken ook *too big to fail* zijn weten de topbankiers dat ze toch wel **(19) gered** zullen worden en doen ze weinig aan intern toezicht. Hen dreigen met gevangenisstraf bij extreem falen moet dat veranderen, hoopt nu de commissie. Wie weet is dat zo, maar wie zegt dat het überhaupt nog mogelijk is om megabanken te overzien? De mensen binnen banken die ik **(20) spreek** zeggen van niet.

Als Engeland over zijn megabanken **(21) denkt** zoals een alcoholist over bier, wat is dan de volgende stap? De volgende stap **(22) is** de erkenning dat het zo niet verder kan en dat de sector niet hervormd moet worden, maar fundamenteel op de schop.

Banken moeten veel kleiner zodat ze weer te overzien zijn en failliet kunnen gaan. Accountancybedrijven moeten niet langer financieel afhankelijk zijn van de banken wier boeken ze kritisch moeten doorlichten. Ze moeten ook veel kleiner zodat ze niet meer de markt onderling kunnen verdelen. Hetzelfde met de kredietbeoordelaars. Dan **(23) moet** waarschijnlijk ook een aantal financiële producten gewoon verboden worden, omdat ze effectieve controle onmogelijk maken. Dit zijn ingrijpende maatregelen die alleen op mondiale schaal mogelijk zijn. Politici opereren op

nationale of regionale schaal. Het **(24) zit** dus vast. Wie weet **(25) wordt** iedereen opeens wakker. Anders moeten we wachten op een nieuwe crisis.

Joris Luyendijk, *NRC Handelsblad*, 20 juni 2013

Oefening 1

Tegenwoordige tijd

1. Ik **promoot** dit bedrijf al jaren.
2. Melissa **showt** morgen haar nieuwe jurk.
3. Hassan **googelt** om erachter te komen wat voor weer het morgen wordt. (**officiële spelling**)
4. Obama **speecht** meestal vrij overtuigend.
5. Hij **skypet** al de hele morgen met zijn vriendin.

Oefening 2

Verleden tijd

1. De onderzoeker **reviewde** het artikel vorige week.
2. Marcel **switchte** in zijn leven iedere keer van baan.
3. Ik **deletete** gisteren per ongeluk die belangrijke e-mail.
4. Eva **cancelde** de voorstelling, omdat zij ziek was.
5. De student **downloadde** het document voordat hij naar college ging.

Oefening 3

Voltooid deelwoord

1. Het is fijn dat ik al die jaren zo goed ben **gecoacht**.
2. Veel nummers van Bob Dylan zijn door andere artiesten **gecoverd**.
3. Gelukkig heb je het bestand tijdig **gesaved**.
4. Heeft hij al **getweet** over het aankomende evenement?
5. Jij mag achter de computer als ik ben **uitgelogd**.

Oefening 4

Extra oefening werkwoordspelling

Tegenwoordige tijd

1. Deze nieuwe methode **biedt** je veel mogelijkheden voor differentiatie.
2. Door al zijn leugens **gelooft** nu niemand hem meer.
3. Ik **word** helemaal vrolijk als ik die muziek hoor.
4. Mijn broer **houdt** al zijn hele leven van klassieke muziek.
5. Die studenten **verwachten** heel veel van hun stage.

Verleden tijd

1. Die studente **verrichtte** op de middelbare school ook al heel veel werk.
2. Linda en haar vriend **dachten** dat hun eerste kind een jongetje zou zijn.
3. Door zijn ijver **voltooidde** hij gelukkig toch zijn opleiding.
4. Wij **verwachtten** dat jullie gisteren nog wel even zouden komen.
5. **Besteedde** jij vroeger ook al zoveel geld aan kleding?

Voltooid deelwoord

1. Vorig jaar is mijn oom naar Rotterdam **verhuisd**.
2. Door de oorlog zijn veel mensen naar het buitenland **gevlucht**.
3. Ze hebben die goede cijfers echt **verdiend**.
4. Ik had het niet verwacht, maar het is toch **gebeurd**.
5. Hij heeft alle deuren van een naambordje **voorzien**.

Voltooid deelwoord, bijvoeglijk gebruikt

1. Die **gehate** minister is eindelijk afgetreden.
2. Heb je die **afgeronde** opdracht al ingeleverd?
3. Dat **gebarsten** kopje heb ik weggegooid.
4. Dat spel is dit jaar het meest **verkochte** speelgoed.
5. De **geredde** bergbeklimmer was hevig onderkoeld.

Engelse werkwoorden

1. Die geweldige hardloper **finishte** als eerste in de wedstrijd van vorige week.
2. **Check** je eerst even of het adres klopt?
3. Ik heb die brief even naar mijn stageschool **gefaxt**.
4. Toen we klein waren, **bowlden** we heel vaak.
5. Voor ieder **gescoord** doelpunt krijgt die voetballer een enorme bonus.

Alles door elkaar

1. Hoewel zij niets van het onderwerp wist, **raadde** zij toch het goede antwoord.
2. De docent heeft veel aandacht aan dit onderwerp **besteed**.
3. De **voorspelde** winst werd helaas niet bereikt.
4. De trainer zegt dat hij de zege op België als zijn grootste succes **beschouwt**.
5. Het **verbaast/verbaasde** me dat hij er niet is.
6. Door de invoer van de computer is er veel **veranderd**.
7. Elk weekend **jogt** Linda met een groepje vrienden.
8. **Vind** je Chinees eten ook zo lekker?
9. Ik heb eindelijk die **verdwenen** boeken weer gevonden.
10. Ik heb gisteren heel lang met een collega **gechat**.

Oefening 5

Extra oefening werkwoordspelling

Steve Jobsschool

In de krant stond dat over enkele weken het boek 'Digitale dementie' van de Duitse psychiater Manfred Spitzer **(1) verschijnt**. Het boek was al een groot succes in Duitsland en als het goed is, **(2) wordt** het dat in ons land ook. Alleen al vanwege het onderwerp, de verontrustende uitwerking die de digitale apparatuur heeft op ons brein, **(3) verdient / verdiende** het tienduizenden lezers. In de wetenschapsbijlage van deze krant van het afgelopen weekeinde werd er ook al aandacht aan besteed. De opening van weer een nieuwe Steve Jobsschool **(4) wordt / werd** door velen enthousiast ontvangen, maar of dat een rationele emotie is, mag worden **(5) betwijfeld**. Spitzer noemt in zijn boek talloze wetenschappelijke onderzoeken, die als **(6) gedeelde** conclusie lijken te hebben dat het vervangen van leraren van vlees en bloed door apparaten **(7) leidt** tot aanmerkelijk mindere leerprestaties bij onze kinderen.

Hoewel het onderwijs met tablets en notebooks nog te kort wordt **(8) toegepast** om er al heel betrouwbare conclusies aan te kunnen verbinden, zijn de aanwijzingen dat onze kinderen er weinig baat bij zullen hebben behoorlijk sterk. Zo weten we al lang dat kinderen, al **(9) televisiekijkend**, hun leerprestaties niet verbeteren en dat spelletjes spelen op een computer ten koste gaat van nachtrust en huiswerk maken. Als iemand vroeger **(10) besloot** om stratenmaker te worden dan **(11) besefte** hij dat de kans op **(12) versleten** knieën deel **(13) uitmaakte** van zijn beroepskeuze. En na pakweg vijftig jaar klinkertjes leggen, was het dan ook meestal wel zover. Is het onlogisch om je dan zorgen te maken over mogelijke overbelasting van het brein van onze jeugd? We weten nog niet hoe dat **(14) verandert** onder invloed van computers en internet, maar als het boek van Spitzer iets duidelijk maakt, dan is het wel dat zorg hierover terecht is. Of sterker nog: dat we het ons niet kunnen veroorloven zo achteloos met iPads om te gaan als we thans doen. Dat er een **(15) bewezen** verband bestaat tussen het gebrek aan lichaamsbeweging en de toename van overgewicht staat hier nog relatief los van. Het grootste probleem is dat we van al die nieuwe apparaten niet slimmer worden. Van 'copy-paste' **(16) leer** je nog veel minder dan van het overschrijven van een woord.

Wat de situatie **(17) compliceert**, zijn de enorme zakelijke belangen die op de achtergrond meespelen: de zeer machtige industrie is gebaat bij verkoop van zoveel mogelijk apparatuur en daarbij gaat het er niet bepaald **(18) genuanceerd** aan toe. Dat kinderen een computer het liefst gebruiken om spelletjes op te spelen of websites te bezoeken waar ze qua ontwikkeling nog lang niet aan toe zijn, **(19) interesseert** de producenten van al die prachtige smartphones, tablets en notebooks geen zier. Op dezelfde manier hebben de fastfoodketens een flinke bijdrage **(20) geleverd** aan de obesitasepidemie die wereldwijd **(21) toeneemt / toenam**. Mensen die er een zakelijk belang bij hebben, zullen zich afkeren van de pijnlijke conclusies uit het boek van Spitzer. Maurice de Hond nam in de krant alvast een voorschotje: 'Nog maar vier procent van alle **(22)**

geproduceerde letters wordt met de hand geschreven. **(23) Leer** kinderen liever met tien vingers blind typen, daar hebben ze tenminste iets aan.' Als De Hond zich **(24) verdiept** had in de wetenschappelijke literatuur dan zou hij weten dat het nog altijd zeer aan te bevelen **(25) is** om te leren schrijven met de hand. En dat we juist nu zouden moeten bewaken dat het ook daadwerkelijk **(26) gebeurt**.

Technologie is prachtig, dat zal niemand betwisten. We doen er echter wel verstandig aan het gebruik goed te doseren. Nu de technologie het mogelijk **(27) maakt** om goed te onderzoeken wat er in ons brein **(28) gebeurt** bij het gebruik van bijvoorbeeld sociale media, **(29) wordt** ook duidelijk dat aan het gebruik van te veel technologie forse risico's zijn **(30) verbonden**. Een fascinerende paradox, waar we nog niet mee klaar zijn.

Naar: Bram Bakker, *Volkskrant*, 10 juni 2013